

ᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭ ᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭᑭ
Building *Nunavut* Together
Nunavu liuqatigiingniq
Bâtir le *Nunavut* ensemble

**UUMILGUQHAINAITTUMIK HAVAKVIGIYAMI MALIGAKHANUT
UUMILGUQHAINAITTUMIK HAVAKVIGIYAMI ATUQUYUT 1010
HAVAKVINGMI AYUNGNAUTIQAQAN ATANGUYANGIT
ATUQUYUT 1018**

**MALIKHAUTIKHAT TAMAINUT
NUNAVUT KAVAMANMI HAVAKTIIT
ATANGUYAINGITLU**

1.	HIVUATIGUT ILITUGITJUTIKHANGIT	3
	Talvuuna mikhaatigut malikhautikhanut	3
	Talvuuna mikhaatigut Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut taimalu naunaitkutiit 1010 1018-lu talvuuna Havaktuliqiyikkut Mapiraaqhaitigut Piqagiangat tapfuminga uumilguqhainaittumik havakvigiyami	4
2.	ILITUGITJUTIKHAT HAVAKVINGMI UUMILGUQHAIYUT	5
	Uumilguqhaiyut inuumunlu pitjutikhangit	5
	Ilitugitjutikhat uumilguqhaiyut talvani ataani itun Nunavut Kavamangit Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut Atuquyutlu 1010 talvuuna Havaktuliqiyikkut Mapiraaqhaitigut	5
	Tautuktuurutiit talvuuna nulliqinahuagtunut uumilguqhaiyut	6
	Tautuktuurutiit nanminiriyainut uumilguqhaiyut	7
	Ilitagitjutikhat uumilguqhaiyut	8
	Ayungnautiit uumilguqhaiyut talvani havakvingmi	8
3.	AULATITIHIMAAQNIR UUMILRUHUNGNAITUMIK HAVAKVIQAGIANGAT	10
	Pittailinikkut kiutjutikhangitlu talvuuna uumilguhuktitauyunut havakvingmi	10
	Taima tamaat havaktiit ilihimayukhat	11
	Taima tamaat atanguyat ilihimayukhat	12
4.	IHUAQHAIJUTIKHAT AULAVIKHANGIT	14
	Nunavut Kavamanga ihumagiyaayut talvuuna uumilguqhaiyunut ihuaqhaitjutikhat aulavikhangit	14
	Ilitariyauluaqhimangitun Ihuaqhaitjutikhat Hanaqitjutikhangit	14
	Ilitariyauhimayut Ihuaqhaitjutikhat Hanaqitjutikhangit	15
	Ilitariyauhimayut Ihuagiyaungitunik Aulavikhangit	16
5.	APIGIYAUNGINAQTUN	20
	Havaktinut	20
	Atanguyangnut	23
6.	UUKTUTIKAFFUIT ATUQTAUNIAQTUNIK	25
7.	UUMILGUQHAINAITTUMIK HAVAKVIGIYAMI MALIKHAUTIKHAT QANURILIUGIANGAT	27
8.	NUNAVUT KAVAMANGA HANAQITJUTIKHANGIT HIVAYAGIAQAAKTANGITLU	28

1. HIVUATIGUT ILITUGITJUTIKHANGIT

Talvuuna mikhaatigut malikhautikhanut:

Una malikhautikhaq ilaqatigiya tamna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut naunaitkutingnilu ukuninga 1010mi 1018milu talvanga Havaktuliyikkut Mapiraagutingani. Ikayuutiniaqtuq tamainut havaktunut ilihimattiagiangat havagiaqaqtait havaktakhangitlu talvuuna pittiaqiangat qayangnaitkutikhaqnik havakviqagiangat.

Taima talvuuna ihumaliuknikkut angmaumayunut takunaqtuniklu, aulayut naunaiyagiikhimayut titiqat – taimalu havaktinut, atanguyangnutlu*, ihuaguhungitunut, kiugiaqaqtunutuunniit – taima katitiquhimayuq talvuuna atauhiqmut kauyumatjutikhanikkut taima ilihimattiagiangat tamainut taima kavamavut upautikhangit pittailitjutikhangitlu ilitugittitiyaangatlu uumilguqtititaunikkut.

*Tamna taigutjutikhaq “atanguyaq” atuqtaunginaqniaqtuq tamaat malikhautikhaqni taima aulayuq talvuuna tamainut havaktinut taima havaktitauhimaqaqaktun atanguyauyangnut, humangmat havagiyait katitiquiangani havaagiyangitluunniit.

Talvuuna mikhaatigut Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut taimalu naunaitkutiit 1010 1018-lu talvuuna Havaktuliyikkut Mapiraahaitigut:

Tamna Nunavut Kavamanga havakhimaaqtun atuqhimaakhugit tapkuat malikhautikhat ihumaliuyagiikhimayut talvani Inuuqatigiitsiarniqmi, akhuurutikhimaaqtitunir Inuinait ihumagiyangit pittiaqnikkutlu allanut inungnut, ilaqagiiknir munaginikkutlu inungnik.

Tamna Nunavut Kavamanga havakhimaaqtun tuniyaangat havakvingit allatqiinganin uumilguqtitailitjutikhaqnik.

Tamna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut naunaitkutinlu 1010mi 1018milu talvani Havaktuliyikkut Mapiraangutaini naunaiyagiikhimayut talvani Nunavut Kavamangit havakhimaaqniaqtait talvuuna atuinaquyungnut uumilguqhainaittumik havakviani piquaqtukhat. Ukuat tunihimaaqtun naunairutikharnik talvuuna allatqiinganik inuuhingit atuinaqtaingit taima ihumagiyayut uumilguqtitayut allanut taimalu ilitugipkailugit havaaginiaqtaingit havaktakhangitlu talvuuna pittailiyaangat ihuaqhaitjutikharniklu uumilguqtitailitjutingnik havakvingmilu ayuknaitqaqtunut.

Tamna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami maligakhanut naunaitkutinlu 1010mi 1018milu talvani Havaktuliyikkut Mapiraangutaini allayut tamainut havakvingnut, havakviinutlu havaktunut talvani Nunavut Kavamangani, taima angirutiqaknikkut tapkuat Havaktuliyiyunut Qayangnaitkutikhat Maniktaqvikhangitlu Havakviangit talvani Ukiuktaqtumi taimalu Nunavunmi, taimalu Nunavunmi Pivallivikhangit Kuapulaisikkut.

1. HIVUATIGUT ILITUGITJUTIKHANGIT

Piqagiangat tapfuminga uumilguqhainaittumik havakvigiyami:

Tamaita havakviit, havakviingitlu, atanguyait taimalu havaktiitlu ilaqatigiiklutik havakhimaaqtukhauyut taima munagiyaangat tamna havaaqhaq uumilguqhainaittumik havakvigiyami.

Tamaita tugliuyut atanguyat pukuniaqtun havaktikharnik talvuuna **Uumilguqhainaittumik Naunairutingnik Havaktiit**. Uumilguqhainaittumik Naunairutingnik Havaktiit havaktiuyut tikuaqtauhimayut talvanga tuglianit atanguyangnit tamaini tamaat havakviangitni taima ilihaiyagiikhimayut taimalu naunairutingnik pigiaqaqtitivaktun havaktinut atanguyaqnutlu tapkuninga havakvingni uumilguqhainginaqtunik taimalu pitjutigiyaingit munagitjutikhangitlu talvuuna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut Atuquyutlu 1010mik taimalu atuquyaingitlu ikayuktiuyut havaktiit taima havakhimaanginaqtun uumilguqhailiqyunik taima havaktilunik ihivriutjutikharnik, aiutuihimaqniklu ikayuutikharnik, ikayukhimaarniklu ihuagiyaungitunik havaktinut taima iniqtiquplugu atuqtauyukhat titiqat titiragiikhimayukhat aulayut talvuuna ihuagiyaungitunik. Ihuagiyaungitun qinigiyaangitunik ikayuutikharnik talvanga Havaktuliqiyikkutni Tutqikhaiyimin taimalu Havaktunut Ilaqagiiktun Tukimuaqtitiyinin.

Taima atuqyukhamik piqalikpat aulatjutikhangit havaktauniaqtun talvuuna apiqhuiniaqtun talvuuna hivulliugiyainnik uqauhingnik ihuagiyaungitun; taima apikhuiligumik atauhiinaqnik Ilitariyauhimaqnik Uqauhiqnik Nunavunmi.

Tamna Atanguyaq talvani Havakvingmi, Inuuhirinikkutlu, Qayangnaitkutikhat, Inuhirittiaqnikkutlu, talvani Havakviani Kiinauyaliqiyikkut tuniniaqtuq ilihairutikhaqnik titiqanik ilihairutikhaniklu hanaqitjutikhaqnik talvuuna uumilguqhailiqinikkut atuqtauyukhaungitumik havagiyaangitunik katimaqatigumitku Havaktinut Ikayuktiuyunik.

Taima havakvingni ayuknautiqaligumi atanguyat munagiyaangit ikayugiangat ihuaqhaitjutikhaqnik ayuknautigiyainnik taimalu aivatjutiliqiniaqtun ihuaqhaitjutikhaqnik taima ihuaqhaqtaulimaigumik talvuuna.

2. ILITUGITJUTIKHAT HAVAKVINGMI UUMILGUQHAIYUT

Uumilguqhaiyut inuumunlu pitjutikhangit:

Tamna Nunavunmi *Inungnut Pitqutigiyaiyunut Maligaq* munagivaktat inungnik talvanga ihuagiyaungitunik. Uvani Maligaqmi, ihuagiyauyukhaungitun ihuiguhugugiangat allanut inungnik katimayiitutluuniit talvani kitumilqaak titiragiikhimayut naunaiyagiikhimayut ataani:

- Pitquhigiyaanik Ilitagitjutingnik: inuuhiangit, allatqiinik inuuhiquaqtuq, hivunnganin inuuhiquaqtuq, inuuhigiyaannik, nunalagiyainik nunagigaluangitnutlu;
- Angatjutigiliqiyainik itqumagiyainiklu inuuhiangani
- ukiugiyainik
- Ayungnautiquaqtuniklu
- Angunmangat, arnaungmangat, Nulliagiyainik aulamangangitnutlu
- Katuhirnikhimayunut ilagiyainiklu
- Hingaiyaqvigiyainik, ilaulik tiguaqnikkut talvuna angutmik arnaqmikluuniit
- Maniliukhimaagtun ihuaqtumik;
- Ayuktiqaqtunik taima piiqtauhimayuq ihuinakhimayainik.

Ilitugitjutikhat uumilguqhaiyut talvani ataani itun Nunavut Kavamangit Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut Atuquyutlu 1010mi talvuuna Havaktuliqiyikkut Mapiraaqhaitigut:

Tamna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut Atuquyutlu 1010mi naunairutilik uumilguqhaiyut imaatun titirakhimayuq ataani:

Havakvingmi uumilguqhaiyut naunairutiqaqtuq taima uqamalukhaaqnir taimaluuniit hulikaaktunut talvuuna munagittiakhimayuni titiragiikhimayut talvani Nunavunmi Inungnut Pitqutigiyaiyunut Maligaq, nulliqiyunut, inungnutlu nanminikkut uumilguqhaiyut.

Taima amigaituni aulahimayunik hulilukaanirmilu aulagiqaaqtun taima ilitagiyaangat uumilguqhaiyunik. Taima inuk nanminikkut, ukuat huliluktaktun hulilukaarutiitlu aulagiqaaqtun uumilguqhailiqitjutingnik. Taima aulahimaanginaqtun uumilguqhailiqiyut taima aulahimayut talvuuna uumilguqhailiqinikkut. Ilanganik huliyaigiikhimayunik, atauhiuyuq aulahimayuq talvuuna uumilguqhainikkut taima talvani aulahimayuni taima ihumagiyaunginaqniaqtanga akuuktauhimayunik taimalu/taimaluuniit talvuuna havaamingnik havaqatigiiknikkut.

Havagvingni uumilguqhainik aulatjutiqaqtun taima hulilitunginaqtunik taima, aulahimaanginaqtuq, iqhitaagutinikkut, uqamaluknikkut, taimaluuniit anniqtitiyunik allanik, taima miktlaaliqilunik allanut, taimaluuniit havagvinga havaktuq hugihuiruhungnaiqhugu taima inuk kituliqaak akuuktauhimaaliktunik. Uqaqtunik, akuuktuinir, uqaqhimayunik taimaluuniit hulilukaaknir uumilguqhainikkut allanut qunngiaktautiakhimayut anginirmik taimalu ihuinagut talvuuna taima hulilukaaktun allanut inungnut ihuinaaqnir talvuuna inungnut pitjutigiyainik mikhaatigut.

Uumilguqhainir aihivanin havakviani, imaanuatun itun, havaamingnut aulaaqhimayuq aulahimayuq talvuuna havaamingnut uumilguqhainir. Taima aatjikiiktuq uumilguqhainir aihimaviani havaktim. Kiklikhait havaamingni naunaittiaqhimangitun nayugaanut, kihimi talvuuna hulilukaanir aatjikiinir aulayut havaamingnut.

Havaktiit Atanguyatlu Malikhautikhait: Uumilguqhainaittumik Ayuknautiquaqnaitumiklu Havakvingmi

2. ILITUGITJUTIKHAT HAVAKVINGMI UUMILGUQHAIYUT

Nulliqinikkut Uumilguqhainir taima itun quviagiyaungitunik nulliqitjutingnik taima ayuknautiniaqtun havakvingmi taimaluuniit ihuagiyangitunik havakvingni anullaurutingnik talvuuna akuuktauhimayunik uumilguqhaiyagiikhimayunut. Una ilauqaqtuq taima timimingni akuuktauyuq, uqauhinikkut, taimaluuniit uqaqhimaikumik kihimi timimingni hulilukaaktunik naunaitkutingnut.

Uumilguuqhaiyut akuuktauhimayutlu uumilguqhainikkut angutaugiaqaqtun arnaugiaqaqtunlu. Nulliqinikkut uumilguuqhainir aulagiaqaqtuq ilauqaqlutik imaatun, aatjikiiktunik inuuhiaqtunik, havaqatigiiktunik, atanguyangnik, ikayuktiuyut, havaktiit ikayuktikhailiuktunik taimaluuniit nunaqaqtunik nunalaani.

Nanminikkut Uumilguuqhainir aulangitiq humiitaakhaanik talvuuna inuit pitjutikhangit malirutingnin. Taima aulahimaanginaqtun huliliktitunik taima mikhilaaqtivaktun kan'nguhuktivakhutiklu allanut inungnut. Nanminikkut uumilguuqhainir aulagiaqaqtun havaqatigiiktunik, kaffiuyunaqtun havaktinut. Taima ilauqaqtuq havagvingmi uumiguhingnir taima aulahimaaqnrir inugluginikkut taima ayukhaqtitinaqnrir, umiginir, miktillaaqnahuaqnrir, kan'nguhuktitinirilu inuk kituliqaak inugaiqaqtunik inuitlu.

Uumilguuhainir aulatitivaktuk ningngauhimanirmik, inuglugihingnirmilu, quviagiyaungituqlu havagvikhaqmik.

Tautuktuurutiit talvuuna nulliqinahuaqtunut uumilguqhaiyut:

- **Inuuhiqmi Akuktauhimayut imaatun itun** nulliqinikkut uumilguqhainir ilauqaqtun imaitunik, quviagiyaungitun niyutunik, iqittiyyuanir, kahautinir, tigukaalaknir, putjungnir, taimaluuniit allanik kahaktaunir.
- **Inungnutlu allanut imaatun itun** nulliqinikkut uumilguqhainir ilauqaqtun nulliatauyumanikkut, quviagiyaungitunik ilautquyaunikkut ilaqaqhuni nulliqihimaaqnrir, taimailiurumayunik, nulliqinikkutlu nangutjutingnik, ihuagiyangitunik uqaqhimaqtunik allanik inungnik inuuhianganiq, taimaluuniit ayukhaqtitininir nulliqiyumanikkut.
- **Allatauq hulilukaagutiit** talvuuna nulliqinikkut uumilguqhainir ilauqaqtun tautuktitinir tuyuhimaaqnririlu nulliqiyunik piksanik, tuyuhimaaqnririlu ihuangitunik nulliqitjutingnik, imaatunik itun, titiraqnrir, piksanik, piksasuuuliukhimayunik, taimaluuniit allanik tautuktaaqturutingnik tuhaatjutingnikluuniit.

Nulliqinikkut uumilguqhainir ilaugangituq ukuninga:

- Angiqatigiiknir ilaqaqtunik havaktinut taimalu aulayut nulliqinikkut nangutjutingnik, taimaluuniit nagliginikkut (imaatun itun, qullingnut patikafuuktunik) uumilguqhaingitun. Taima havakti kihimi ihuagihungitkumiuk taimailiktunik aulahimaanginaligumiklu uumilguqhainir allanut, taima uumilguqhailiqiyuq allanut.

2. ILITUGITJUTIKHAT HAVAKVINGMI UUMILGUQHAIYUT

Tautuktuurutiit nanminiriyainut uumilguqhaiyut:

- Imaatun itun nanminikkut uumilguqhailiqiyut taima ilauqaqtun akhuqhutik uqayuktun, huliniaqtunlu ilingnut, ningahuktun ningaumainaqtn kahautiungitun kihimi (taima patiknahuaqnir tiklungnahuaqnir kihimi kahautiungitun), taimalu uqamalukhutik akhut allanut taimalu uqamalukhimaahugit allat inuit inuuhiangit inuuhitjutingitlu ayuknautigiyainik.

Nanminikkut uumilguqhainir ilauqangituaq ukuninga:

- Akuuktaunir angivalaangitugaluaq taima inuk taimailiuyagiikhimayuq ihumagiunaiqvigiyakhimayuq; ihumagiyauihimayuq uqagiikhimayuq taima allangayut allanin inungnit; taimaluuniit uqaqatigiyauhimavaktun hanaqitjutikhat ihumagiyauyutluuniit havagvingmi taima inugluguhimaitumik allanut.
- Tamna naunaituq ihuatqianguyuklu hanaqitjutikhaq atanguyaingit akhuurutaingit; atanguyangit pigiaqaqtun havaktauyukhanik, havaklutiklu havaktiit ihivriutjutikhangit, munagilugitlu havaktiingit havakhimaanginaqtangit, taimalu, taimaitukhaungman, anullautitigiaqaqtun havaktinut.

Ilitaqnaqtuq, ayungnautiqainaqtuq havakviptingni ubluk tamaat qakunguraangatlu. Taima nakuuyumik havaqatigihimaagiangat havaktiit, ayungnautigiyangit ilitugipkklugit taimalu ihuaqhaqtaulunik.

Ayungnautit havakvingmi ilauqaqtu tuhaqtitauhimaitumik qan'ngutingnir igialaarutilutiklu tuqhulaurutilutiklu. Taima ayuknautiqaqniaqtuq nanminigiyainik ihumagiyaamingnik taimaluuniit kangikhinaitrutingnik uqauhikkut, taima ilauqaqtun kangikhainairungnaiqniaqtun allat ihumagiyaainik.

Ayungnautiit uumilguqhainirilu aatjikiingitumik naunairutilgit. Havakvingni ayungnautiit uumilguqhainirilu aulagiaqaqtun nanminikkut, tamaptigutlu, taimaluuniit atauhiq aulatitigiaqaqtaa aipanga. Taima hanaqitjutikhaq tamangnik hanaqitjutiit aulaniaqtuq talvuuna naunairutikkut avatinikkutlu.

Havakvingmi ayuknautiit ilitugiyauhimayuq talvuuna *Atuquyut 1018mi talvani iluaniituq Havaktuliqiyikkut Mapiraangutainni.*

2. ILITUGITJUTIKHAT HAVAKVINGMI UUMILGUQHAIYUT

Ilitagitjutikhat uumilguqhaiyut:

Havakvingmi uumilguqhaiyut aulagiaqaqtun inmikkut taima allatqiinik aulatjutikkut:

A. Naunaittiaqniaqtuq taima imaitunik takunaqat:

- Ayukhaqtitinaqhimayuq taima ayukhaqtitinaqhimayuqluuniit timmingani naunairutiqaqniaqtuq;
- Uqamalukhutik, ilauqaqniaqtuq uqamaluklutiklu taimaluuniit ihuangitumik uqaligumik;
- Allat tamayangit hanaqiyut, havakviingit, tamayangitlu; taimalu
- Iqhittaagiyut, inuglutgiyut, akiniaqtunlu havaktinut, taimalu hulilukaaktunik ihuangitumik havakvingmi.

B. Taimalu naunairutiqaqniaqtun imaatun:

- Mihigihimangitun ituq – ilautqunahuaqhimaitumik allanik havaamingni hulilukaaktuni, huliuknaiqhuni kiungituniluuniit inuk tahaminiiqatigiyaq uqaqtaingaluuniit, annilihaalayuktuq inuk itiraangami igluaqmut;
- Hakuiqtinahuqaqir – aulahimaaqhuni ayukhaqtitimaqtuq, piiqtauhimaaqir havaktakhaingit uqaqvigihimaitumik, hiamitiqhimaaqir uqautinik itqumangitunik uqaqhaqhiutinik; taimalu
- Ihuinaqtinir – ihuangitunik ihumaliuttiaqhimangitunik naunairutingnik tunihimaaqtuq, akhuqnaqtunik naunairutingnik tuniyuknaiqhuni, taimaluuniit iniqtigiunaiqhuni havaktakhanik upautiunaiqhugitlu iniqtiqhimayukhat kiklivikhaangit havaktauyukhat.

Ayungnautiit uumilguqhaiyut talvani havakvingmi

Uumilguqhaiyut aulayugaluq maligaliqitjutikkut kihimi; ayuknautiqaqtuq ihumagiyaunginaqtun taima Nunavut Kavamanga ihumagiyaingit. Havakhimaaqtugut aulatitihimaaqtugutlu ikayuutikhaqnik ilautitiyaangat havakvingmi humiliqaak tamaita havaktiit pittiaqtauyukhat taimalu ihumagiyaunginaqtun havakhimaanginaqtainik.

Uummilguqhainir ayuknautitaaqtunuaq inungnut kitununliqaak taimalu havakviingit tamaini.

2. ILITUGITJUTIKHAT HAVAKVINGMI UUMILGUQHAIYUT

Uumilguqhainir anniqtitivaktuq inungnik. Imailuqtivaktuq:

- Ayukhaqtitivaktuq inuuhirmun, ihumaliuttiaqnaiqhuni, qauyimailuaqhugungnaiqhutiklu havaamingnut;
- Kan'nguhuktivaktun, piqagungnaiqhutik nanminigiyainik inuuhirmi inuuhirmilu pittiaqnikkut;
- Avaliitumik ituqhimaagtun itpalikhutik;
- Inuuhirmi ayukhalikpalialikhutik, ihumaluinalikhutik, hiniluagungnaiqhutiklu, ilangit ilanariyaingitlu hugiunaiqpialialikhugit; taimalu
- Havaamingni havaktakhaingit iniqtiriunaiqhuni, havagungnaighuni, havagiaqtugungnaiqhunilu.

Uumilguqhainir aanniqtigivaktuq havakvingmi. Imailititivaktuq:

- Ilaguiinalikhutik havakvingmi taimalu havaktiit iniqtigungnaiqhutik havagumayungnaiqhutiklu;
- Havagiaqtugungnaiqhutiklu allamik allamik havaktiqaakhimaanginaqhutiklu;
- Ihualuangitumik havalikhutik, havaktauyukhanik, havaktauyagiaqaqtun ikayugungnaiqhutiklu;
- Nunalaani ilanganiaqtuq – taima havakvigiyauyumayungnaiqniaqtuq; taimalu
- Taimalu havagiangat talvani ningaktuqainaqniaqtuq.

**Uumilguqhainir
inikhaqangituq
hamani
havakviptingni.**

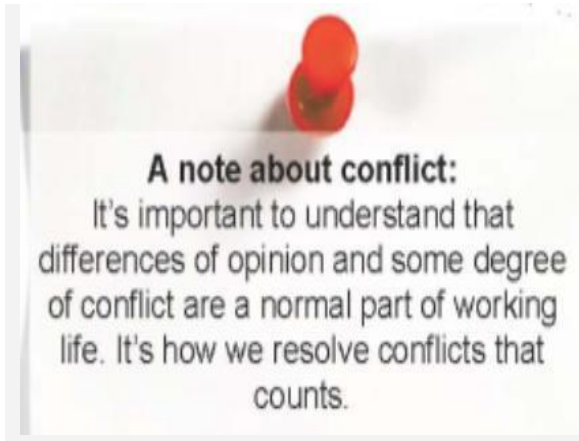
Taimattiaq!!!

3. AULATITIHIMAAQNIR UUMILRUHUNGNAITUMIK HAVAKVIQAGIANGAT

Pittailinikkut kiutjutikhangitlu talvuuna uumilguhuktitauyunut havakvingmi:

Taimailiukfaaqtailinir:

Havakvingmi Ayungnautiqaligan:

Naunaiqyumirumaguvit talvuuna ayungnautiqaligan; hivayaqlugu atanguyat taimalu atanguyat ayungnautiqanirmi ilituq talvuuna ayungnautiqnirmi: Havaktuliqiyikkut Tutqikhaiyi, Havaktinut Uqaudtjiyi, taimaluuniit humiliqaak Havaktinut Ikayukviit piqagumik.

Taima ihuatqiak havagiangat uminga havakvingmi uumilguqhainirnik aulatitiguiqlugu hivulliqpaaqmi.

Tamaita Nunavut Kavamangit havaktiit ilautiqaquq aulayaangat pittiaqnikkut havakvingni.

Taima nunalaani havaktiutiingit havaavut aulahimaaqtuq aiutuiyaangat havaaqhaqnik ikayuutikhaniklu piutigiyangit Nunavunmiutat. Taimattiaq nunalaangit ikayukhimaagtavut havakviptingnut, havakvivut allatqiinguyut. Qaihimayugut allatqiinik inuuhirnik, allanik ihumaqaqtugut talvuuna hunavulungnik allatqiiniklu inuuhivut atuqpagaingit.

Taima allatqiguptiptigut, pigiaqaqtugut pittiarutikharnik:

Pitjagiktun havakviit pitjagingnaqtun havagiangat. Iitagigamik havaktaagtavut havaangit – naunaiyainginagami havaktauyukhanik taima ikayuutigivaktavut tuniyaangat nakuutqianik ikayuutikhaqnik Nunavunmiunut.

Tamaita havaktiit pigiaqaqtun havagiangat pitjagiktumik havagvingmik taima uumilguqhaingitumik. Talvuunattiaq aulayug ilaqtigiiknir havaaqhaqnik taima aulahimaagiangat allat havaktiit pitjutikhangit munagiyayut pittiaqhimaayutlu.

Tamna Nunavut Kavamanga havakhimaagniaqtun ilitugiyaangat ihuaqhaiyaangatlu tamaita ayuknautigivaktait havakvingmi uumilguqhailiqiyunut. Hivayaqlugu HIO-ngit, Havaktulqiyikkut Tutqikhaiyi, Havaktiit Ilaqtigiiknikkut Uqautjiyi, Havaktinutlu munaqtiuyug ilaayukhanik taima ilaugiaqaqtukhaq pigiangat naunairutingnik.

3. AULATITIHIMAAQNIR UUMILRUHUNGNAITUMIK HAVAKVIQAGIANGAT

Taima tamaat havaktiit ilihimayukhat:

Tamaita Nunavut Kavamangit havaktiit pigiaqaqtukhat pitjagingnikkut munagigiaqaqtukhatlu allanut pittiarutingnik aatjikiiktumik.

Taima havaktiupluni, pittailitjutikhaqnik havakvingmik uumilguqhainyunik imailiugiaqaqtutin:

- Pittiaqhimaalugit allat pittiarutingnik.
- Ilaunahuaqhimitumik talvanga hanaqiyayukhanik taima ayuknautitaaqtun, kanguhuktitiyaangat, aniutiniaqtaat allat (taima talvuunattiaq qilamik mihingnaitumikluuniit).
- Allanut ilitugipkailutin quviahuutigingitutin pittiangitunik uumilguqhailiqiyuniklu.
- Ayaqataqlugit alla uqautigumik ilingnut quviagingitaat uqaqtatin hulilukaaqtatinlu; taimalu
- Ilituqyumirhainhuaqlutin talvuuna Uumilguqhainaitumik havakvigiyami Maligakhanut naunaitkutitlu iluani 1010mi 1018milu talvani Havaktuliyikkut Mapiraangutaani.

Taima **akuuktauliruvit** uumilguqhainirmik:

- Taimaattiaq, uqaqqatigilugu inuk hulilukaakhimayainik. Ilaani ilangit inuit mihigiunaipaktun hulilukaarutaingit taima ayuknautiginiaqtaait allanut. Taima ihuaqhaingitpan uqaqtan allanut, uqaqlugu atanguyat HIO-kutluuniit.
- Titiraqhimagangnik pihimalutin. Titiralugit ubluit, ikaakniit, kia takuyut, uqaqhimayait hulilukaaktaingit. Ukuat naunaiyagiihimayut ihuaqtun atugiangat ihuaqhaitjutikhakkut.
- Ikayuktikhaqmi apigilutin. Uqaqvigilugit allat hakhurutiqaqtuq itqumatjutigiyangnik – atanguyaq, HIOngit, havaktuliyikkut tutqikhaiyi, havaktuliyiyi uqautjiyi, havaktuliyunut ikayutiangitlu ilauqulugu. Imailiuqlutin qillaminuaq

Kituliqaak ihuinaqtun hulilukaarutingnik, akuuktaunikkut havaktimluuniit nanminikkut qayangnaitkutikhangit munagitjutikhangitlu qayangnaligumi tuhaqtitayukhaq qillaminuaq Palihimanut.

Taima **takuguvit** Uumilguqhainyunik:

- Humiliqaak, uqallaklutin tuhaqtitilutinlu namagingitan hulilukaaktun ihuangitumik.
- Nallattiaqlutin havaqatigiyay uumilguqtauliktuq. Uqautilugit qiniqulutik ikayuktikhaqmik allanik ikayuutikhaqnik uqautilugit.
- Uniqlutin atanguyaqmun, HIOngit, havaktuliyikkut tutqikhaiyi, havaktuliyiyi uqautjiyi, havaktuliyunut ikayutiangit ilauquyaunginaqtuqlu
- Iqatigiiklugit ihivriutjutikhat, qiniqhiayutlu ihuaqhaitjutikhaqniklu allatqiinik.

3. AULATITIHIMAAQNIR UUMILRUHUNGNAITUMIK HAVAKVIQAGIANGAT

Taima **akuuktauguvit** uumilguqhainikkut:

- Upigilugu. Taima inuk kituliqaak uqallakumik uqaqtatin havaktatitlu ullugianaqtun, ihumalugit inuuhiaatanut. Taima iyugiyangnik uulugiaginiaqtaat ayuknautiginiaqtaat allat inuit.
- Tautuktitlitun nangatjutingnik taima aituigungni ayaarutingnik taimalu qiniruvit ihuaqhaitjutikhaqnik. Taima anginir ayaarutikhat angmaumayuniklu tuhaatjutikhaqnik hivumuuqtaaqtuq talvuungaraaluk taima ihuaqhaiyaangat ayungnautingit. Taima ihumaguvit uqaqhimayaingit aulagumik naunaittiaqhimangitunik, apigilugu atanguyat HIO-kutluuniit ikayugiangat ihuaqhaitjutikhaqnik.
- Ilihailugit pitjutikhatin munagitjutikhatlu talvuuna ilihimanikkut talvuuna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut naunaitkunmi iluani 1010mi 1018milu talvani Havaktuliqiyikkut Mapiraangani

Taima tamaat atanguyat ilihimayukhat:

Atanguyat havagiaqaqtun akhuqnaqtumik havaaqhaqnik taima aulatitiyaangat munagiyaangatlu pittiarutikhaqnik havakvingmi.

HAVAKTITIUYUT MUNAGITJUTIQAGIAQAQTUN HANAQITJUTIKHAQNIK HAVAKTINUT TAIMA TAUTUKTITINATIK AULATITIHIMAYUT UUKTURUTINGNIK PITTAILIYAANGAT ILITUGIPKAIYAANGATLU UUMILGUQHAINIRNIK.

Atanguyautilitun, pittailirutingnik **havakvingni uumilguqhainikkut** imailiugiaqaqtun:

- **Aulahimaaqlutin** - uqaqhimaqaqlutin talvuuna pittiaqnikkut pitjutikhangitlu allangayut.
- **Malikhautilugu uqaqhimaqaqtan** – taima tautuktitihimaaqlutin pittiaqnikkut allanut tamainut hulilukaaktilutin.
- **Allat kiugiaqaqtukhat** – ilitugipkailutin ilvit ilaulimaitutin pittiangitkumik tuhaqtitiniyaqtaqtit ihuangitumik piliqtun.
- **Qauhimaqtitilutin** – qun'ngiaklutin naunairutingnik talvuuna uumilguqhaiyunik taima uqamaluktunik, havagiaqungitunik, huliluayumayungnaiqtunik, havaluagungnaiqhutiklu havaktiqaakhimaanginaqtun allamik allamik.
- **Ikayuktikhailiuklutin ihuaqhaqtaungitunik ayungnautingnik** – uqallautilugut atanguyat uqaqqatigilugitlu havaktuliqiyikkut tutqikhaiyininut havaktiitluuniit ilagiikhimayut uqaudtjiyimun.
- **ilihaittiaqlutin** – ilitugittiaqnahuaqlutin talvuuna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut naunaitkunmi iluani 1010mi 1018milu talvani Havaktuliqiyikkut Mapiraangani

3. AULATITIHIMAAQNIR UUMILRUHUNGNAITUMIK HAVAKVIQAGIANGAT

Taima havaktiit uniutigumi ilingnut uumilguqhaiyauliktun:

- Qillaminuaq katimaqatigilugit uqaqqatigiyaangat ihumalutigiyangit. Jajiktailugit. Nallattiaqlugu titiraqhimaqlutinlu uqaqqatitainik.
- Uqautilugit aulaninga talvuuna ayuknautiit uqaqtaingit, hivumuurutikhaqnik pigiaqaqtutin hanaqitjutikhaqnik. Ilitugipkklugit ihumaluutaingit ilitugipkaktauniaqtun hiamiqhimitumik.
- Tunilugit aatjiliukhimayumik tapfuminga titiraqmik talvuuna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut, naunaitkunmik iluani 1010mi 1018milu talvani Havaktuliqiyikkut Mapiraanganiklu. Uqautilugit titiraqtakhaingit titiraq talvuuna ihuagiyaungitainik taima iniqtiqlugit tapkuat ihivriutjutikhat katimaqatigumiuk HIO-kut. Pigiaqaqtunlu naunairutingnik talvanga havaktuliqiyit tutqikhaiyimin, havaktunik ilaqatigiiktun uqautijiyi, taimaluuniit havaktiit ikayuktiuyunin. Ilitugipkklugit allatqiingit hulijutikhangit ilauqaqtun ukuninga:
  - Allatqingitun ihuaqhaitjutikhat huliitjutikhat;
  - Ihivriuttiaqlugu Havaktiit Ilaqaqtuniklu ikayuurut havaaqhaq uqautjauyaangat.
- Qillaminuaq huliititlutin hivayaqlugit Palihimat, ilitugipkklugu tuklia ministam, havaktunik ilaqatigiiktun uqautijiyi talvuuna ihumalutikhaqnut ihuinaqtuiyuq taimalu ayuknautiqaqniaqan havaktiitut qayangnaitkutikhakkut.
- Uqaqqatigihimaqlugu havakti uqaulutilugitlu uqagiaqaqtun ilingnut.

Takuguvit ilihimaguvitluuniit hulilukaaktunik talvuuna uumilguqhainikkut:

- Ilitugipkklugit ihuaruhungitangnik. Uqaqqatigilugit havaktit (tiit) talvuuna hulilukaaktaingit ihuaruhungitakkut taimalu uqautilugit atuqtakhaingit talvani titiraqhimayut talvuuna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut, naunaitkunmi iluani 1010mi 1018milu talvani Havaktuliqiyikkut Mapiraanganilu. (Imailiuktukhat aihinin allanin.)

Uqautiukhamnik qanuq ihuatqiamik hanaqiyaangat, qiniqlugu qillaminuaq. Uqallautilugu atanguyat, hivayaqlugu HIO-ngit, Havaktulqiyikkut Tutqikhaiyi, Havaktiit Ilaqatigiiknikkut Uqautijiyi malikhautiyaangat.

Atanguyat akuuktaugumi Uumilguqhainikkut:

- Upigilugu. Kinaliqaak uqallautigumi ilingnut uqaqtatin hulilukaatatinlu ihuangitun, ihumalugit uqaqtaingit. Taima iyugiyangnik ilingnut ayungnautigiyaat allanut.
- Tautuktitlitun nangatjutingnik taima aituigungni ayaarutingnik taimalu qiniruvit ihuaqhaitjutikhaqnik. Taima anginir ayaarutikhat angmaumayuniklu tuhaatjutikhaqnik hivumuutaqtaqtuq talvuungaraaluk taima ihuaqhayaangat ayungnautingit. Taima ihumaguvit uqaqhimayangit aulagumik naunaittiaqhimangitunik, apigilugu atanguyat HIO-kutluuniit ikayugiangat ihuaqhaitjutikhaqnik.
- Ilihailugit pitjutikhatin munagitjutikhatlu talvuuna ilihimanikkut talvuuna Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut naunaitkunmi iluani 1010mi 1018milu talvani Havaktuliqiyikkut Mapiraangani

4. IHUAQHAIJTUTIKHAT AULAVIKHANGIT

Nunavut Kavamanga ihumagiyayut talvuuna uumilguqhaiyunut ihuaqhaitjutikhat aulavikhangit:

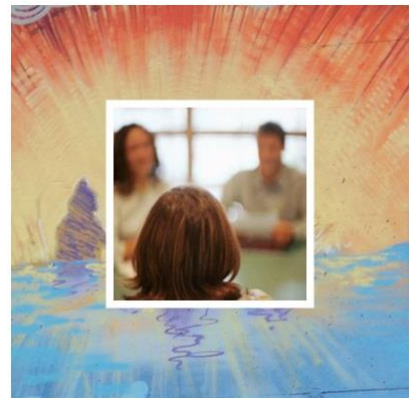
Tamna Nunavut Kavamanga havakhimaaqniaqtun ihuaqhaitjutikhaqnik qillaminuaq, talvuuna ihuaqianut hanaqitjutikhakkut. Taima ihuaqhaiyukhat, ilauyukhat ilitagiyauhimayut ihumaliugiangat ilitagiyaungitumik ihuaqhaitjutikhaqnik.

Ilitariyaungitun	ilitariyauhimayut
Ihumagiluaqtun talvuuna uqaqhimayainik	Ihumagiluaqtun talvuuna ilitugitjutikhaqnik
Ilagiiktun munagiluaqtaat hanaqitjutikhat havaktangitlu	Qiniqhiayit munagiluagiyaat hanaqitjutikhaq havaktangitlu
Ihuaqtaugiaqatuuq qillaminuaq taima tuhaqtitaulualimaituuq havakviptingnin.	Akuuniraaluk aulaniaqtun tuhaqtaunginaqniaqtuuq havakviani.
Iniqtiigiikhimayut talvuuna angirutigiyunut ihuaqhaitjutikhakkut. Anullautitaulimaitun talvuuna.	Iniqtiigiikhimayuuq talvuuna ihumaliuknikut taimalu anullautiauniatun.

Ilitariyauluaqhimangitun Ihuaqhaitjutikhat Hanaqitjutikhangit:

Kingulinga pittailirutikhat talvuuna uumilguqhainikkut taima aulahimaaqtun tamaini hivunikhangit ihuaqhaiqyumigiangat havakvingmi ayungnautigiyangit qillaminuaq aulagumik. Ilitagiyaungitun ihuaqhaitjutikhat taima ihuatqiamik hanalrutikhaq ihuaqhaiqyumiqtitiyaangat ayungnautikhat qillaminuaq havaqatigiittiaqlutiklu. Imaatun itun talvuuna ilitariyaungitun ihuaqhaitjutikhaq imaitun itun:

- **Atautimiitlutik uqaqqatilutik:** inuit kituliqaak ikhivaqatigiiklutik uqaqqatilutik ihuaqhaiyaangat hanaqitjutikhanik taima ilaqangitumik allamik.
- **Munaqtiqaqlutik uqaqtiqaaklutik:** inuit kituliqaak katimaqatiqaqlutik allamik ilauyukhanik ikayugiangat nalvaaqhiyaangat hanaqitjutikhaqnik aulatjutikhaqnikluuniit ihuaqhaiyaangat hanaqitjutikhanik.
- **Aivatjutiliqaqlutik:** inuit kituliqaak ilautiqaqtun allanuk inuknik ikayugiangat angirutikharnik talvuuna ihuaqhaitjutikhaqnik talvuuna ayungnautigiyainik. Aivatjutikhat ilauqaqniaqtuuq titiragiikhimayunik angirutikhaqnik.

4. IHUAQHAIJTUTIKHAT AULAVIKHANGIT

Ilitariyaungitunik ihuaqhaitjutikhat **havatjagingnaqtuq** taima inuit ilauhimaaraangamik:

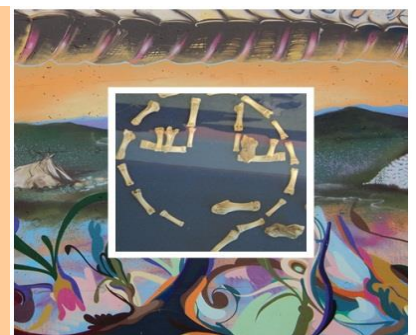
- ilauyumainagumik;
- angmaumayut tuhaayaangat ihumagigumitkutlu allat ihumagiyainik; taimalu
- havakhimaagumainaqtnun nalvaaqhiyaangat nakuuyumik angirutikhaqnik ihuaqhaitjutikhanikkut.

Ilitariyaungitunik ihuaqhaitjutikhat **havattialimaituq** imailiurumik:

- inuit ilaulukaagumangitkumik ihumagiluangitkumikluuniit allat inuit ihumagiyainik;
- atauhiinaq tamaita inuitlu nalvaaqhigumik ihuaqhaitjutikhaqnik; taimaluuniit
- nallautjutiqangitkumiklu akhuurutiqaqnikkut tamangnin inuit talvuuna ihuaguhungituq uniqtuiyi talvuuna nulliaknikkut uumilguqhainikkut.

Ilitariyauhimayut Ihuaqhaitjutikhat Hanaqitjutikhangit:

Havaktiit ihumagumik taima uumilguqtitauhimayut taimalu ihuaguhungitun talvuuna ilitagiyaungitunik ihuaqhaitjutikhaqnik pukugiaqaqtun ihuaqhaitjutikhaqnik allatqimik taima atularumagumi ilitagiyaumayumik uniutjutiligijutikhangit.

- **Uuktutikhaq ihuaguhungitunik** – una hanaqitjutikhaq pigiaqaqtuq ilaayunut talvuuna Nunavut Havaktinut Ikayuktiuyut taimalu Nunavut Ilihaiyiit Timingat talvuuna Nunavut Kavamanmi Havaktiingit Angirutainik.
- **Uukturutikhaq titiraq ihuaruhungitunik talvuuna tamna** Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut naunaitkunmi iluani 1010mi 1018milu talvani Havaktuliqiyikkut Mapiraangani – una aturutikhaq pigiaqaqtuq tamainut Nunavut Kavamangangit havaktiingit.
- **Uukturutikhaq titiraq ihuaruhungitunik talvunga Nunavunmi Havaktuliqiyikkut Pittaagutingnik Timingat.** Taima tamna Nunavut Kavamanga havakhimaatqilunik ihuaqhahimaagiangat uumilguqhaiyunik havakvim iluani, havaktiit qiniqhiariaqaqtun aihinin ilitugipkalkutik.

4. IHUAQHAIJTUTIKHAT AULAVIKHANGIT

Ihuagiyaungitun talvuuna Maligakhanut	Ihuagiyaungitun talvuuna Havaktiit Angirutaitigut
Tamaita havaktiit (atanguyat, ilaungitun, Nunavunmi Havaktiit Munagiyauyut, Nunavut Ilhaiyiit Timingat ilauhimayut)	Nunavunmi Havaktiit Munagiyauyut, Nunavut Ilhaiyiit Timingat ilauhimayutlu
Iluani talvuuna tatqiqhiutit siksiuyut uumilguqhaiyunit aulavianga	Talvuuna malikhautikhangnikkut ikaaknikhat naunaiyagiikhimayut talvani havaktiit angirutaini
Havaktiit aulatituyut tapkuat HIO-kut allamikluuniit katimaqatauyukhaqmik	Nunavunmi Havaktiit Munagiyauyut, Nunavut Ilhaiyiit Timingat ilauhimayutluuniit aulatitigiaqaqtun
HIO-kut allamikluuniit katimaqatauyukhaqmik ihivriutukhat	Havaktiingit Munaqtiuyut ihivriuluaqtukhat
HIO-kut allamikluuniit katimaqatauyukhaqmik atuqyamnik ihumaliuktuni	Havaktiit Ilagiiktun Uqautjiyi ihumaliuluaqtiuyuq
Tuklia Ministam ihumaliukluaqtukhaq	Uuktuqfaangnir avatjutiliqiyunut

Ilitariyauhimayut Ihuagiyaungitunik Aulavikhangit:

Una naunaitkutim iluani tunihimaaqtuq talvuuna ilitagiyauhimayuq maligakhanut Ihuagiyaungitun hanaqitjutikhaq. Taima ihumagiyauyut uvani hanaqitjutingmi taima havaktiuyuq ilitugipkaiyagiiktait havaktunut talvuuna allatqiinik ihuaqhaitjutikhaqnik talvuuna ayungnautikkut, ilauqaqluni ilitagiyaungitunik ihuaqhaitjutikhaqnik aulatitiyaangat uukturutiit ihuagiyaungitunik. Tamna havaktiit ihumagiyauyut taima ayukhaqtitauhimavaktun talvuuna uumilguqhaiyunin taima havakvingmi ayuknautikaffungitauyuq taimalu ihumaaluutigiyait tuhaqtauyukhauktuq talvuuna uumilguqhainiikut ilitariyauyukhaq.

Naunaiqyumirumaguvit ihuagiyaungitamingnik ihuaqhaitjutikkut, hivayaqlugu HIO-ngit, Havaktulqiyikkut Tutkiqhaiyi, Havaktiit Ilaqatigiiknikkut Uqautjiyi, Havaktinutlu munaqtiuyuq ilauyukhanik.

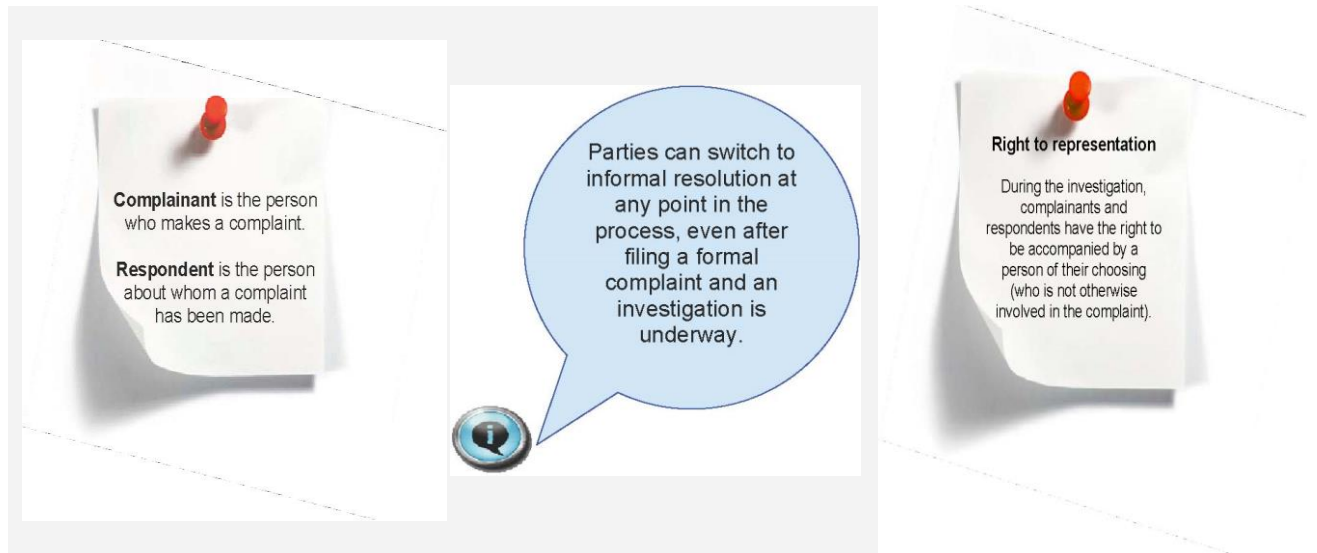
Hanaqitjutikhaq atahiq: ilauniq titiraqnirlu:

Uvani hanaqitjutmi havaktiit katimaniaqatiginiqaat HIO-kut havaktuliyitkutluuniit tunilugitlu naunaiyagiikhimayunik talvuuna ayungnautigivaktangnik talvuuna uumilruqhainikkut aulatitiyaangat uuktutikhaq Titiragiikhimayuni Ihuagiyaungituni.

Iqatigiiktun uvvuna himiqtuutaqtun ilitagiyaungitunik ihuaqhaitjutikhaqnik uvani aulanikkut, taima aulahimaaqtulunik ilitagiyauhimayumik ihuagiyaungitunik taimalu qiniqhiarut aulatiluni.

4. IHUAQHAIJTUTIKHAT AULAVIKHANGIT

Hanaqitjutikhaq malruq – ihivriungnir ihuagiyaungituq:

Tamna HIO-ngit ilautquyahimayuq ihivriuqtiakniaqta ihuagiyaungituq naunaiyainiaqtuqlu tamna ihuagiyaungituq uumilruqhainikkut aulahimayuq taima naunaiyagiikhimayuq talvani Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut taima ihuagiyaungituq ilituriyahimaliktuq allanut atugiikhimayuni.

Talvuuna ihivriunikkut aulavaktuq, tamna HIO-kut ilautquyauyukluuniit ihumaliugiaqaqtun aulatitigiangitun qiniqhiatjutikharnik taima ihuagiyaungituq aulahimayuq talvuuna maligakhanut aulatjutikhatigut taimaluuniit nalvaaqtauhimayuq ulapqilukaaktunik taimaluuniit ihumaliuttiakhimayumik havakhimayut.

Tamna HIO-kut ilautquyahimayuqluuniit atuqugiaqaqtuq ihumagiyauhimayuq talvuuna allanut ihumaliurutikhatigut taima nuutiqlugu aivatjutiliuliqiyunut taimaluuniit allanut ikayugiaqaqtunut hanaqitjutingnut.

4. IHUAQHAIJTUTIKHAT AULAVIKHANGIT

Hanaqitjutikhaq pingahuuyuq – qiniqhiahimaaqtun ihuagiyangitug:

Inigiiqan ihuagiyangitug ihivriqtauttiaqan angirutiqalirumilu, havaktinut allanut nuutiqauniaqtug ihuaqhailiqiyug qiniqhialiqiyumut.

Avipkalugit ilautqatigiiktun talvuuna

Talvuunattiatigut ihumaliuknikkut, tapkuat malrunguyut ilauqatigiiktun avipkaktauyukhat taima ikayuutigiyangitug ayungnautigivalaaqnaittumik taima qiniqhiahimaaqtilunik ihuaqhaitjutikhaniklu havakhimaaqtilunik. Imaa ihumaliugiangat himiqtuinir talvuuna titiraqtauyukhanik ilaqatigiiknikkut, allanut havaktititqaklutik aihinunluuniit nuutlugu havaaqhaq.

Aulanir talvuuna Apiqhuiyukhanik:

Taima tamna inigiikhimayug titiraq piyauyagiihimalikpan, tamna qiniqhiayi ihivriuqniaqta naunaiyagiihimagit titiqat apiqhuiniaqtaalu ihuiguhuktuq, akuktauhimayuglu allatlu takuhimagit.

Tamna qinikhiayi tunihainiaqtug tamangnut ihuigiyayunut akuktauhimayumutlu inikhimaitumik titiraqhangnik naunairutiqaakhimayug nallunaitkutikharnik ihumaalutigiyayug taimalu tamna “nalvaaqhimayut talvuuna ihumaluutigiyauhimagitnikkut” havagiihimagit talvuuna qiniqhiatjutingnikkut.

Tamangnik ilauqatigiiktun tuniyauhimagit ihvriugiangat inikhimaitug titirangnik taima pikugiikhimagitlu, tunigiaqatun ihumagiyamingnik, apiqutingniklu allaniklu naunaiyagiihimagitluuniit.

Tamna kinguliq qinikhiatjutiit inikhimaitug titiraq (taima piqaqqan titiragiihimagit tuniyauhimagit iluaniitun tautuktauyukhani) hivumuuqtitauniaqtug tuklia ministamun havakviani ayungnautigiyayug taimalu tuklia ministamun Kiinauyaliqiyikkut talvungaluuniit tuklia ministamun Titiraqtiyug Maligaliqivingmituni.

Hanaqitjutikhaq hitamauyug – tunikhainir ihumaliurutikhaqnik:

Ihumaliuknir talvuuna ihuaqhaitjutikharnik:

Tuklia ministat munagiyaat ihumaliuknikkut talvuuna ihuaqhaitjutikhaqnik, talvuunalu anullautikhaniklu aulahimagit talvuuna qiniqhiatjutikhatigut talvani inigiikhimagit titiraqmi. Tamna qiniqhiayi tunigiaqatug atuqtukhaqnik takuyumiyamingnik talvunga tuklianut ministanut talvuuna hanaqitjutikhatigut ikayuutigiyangitug atuqtakhanik talvuuna pittiaqatigiyaangit havakvingmi.

Uqaqatigiyaangit ihuaqhaitjutikhaq/anullautikhangit:

Tamna tuklia minister katimaqatigiiniaqtait aihini tamna ihuaruhungitug akuktauhimayuglu ilitugipkangit talvuuna ihuaqhaitjutikhaq taimalu/taimaluuniit anullautikhaqniklu. Talvuuna hiamittiqtuqtaunaitumik, ihuaruhungitun uqaqtaungitun talvuuna anullautikhangit atuqtauniaqtun.

4. IHUAQHAIJTUTIKHAT AULAVIKHANGIT

Hanaqitjutikhaq tallimauyuq: ihuakhaitjutikhaq havakvingni:

Tamna HIO-kut uqallautiniaqtuq havaktinut talvuuna allatqiinguyut hanaqitjutikhat atuqhimaangiat pittiarutikhaqnik angmaumayaangatlu tuhatjutikhangit.

Atanguyat havagiaqaqtun havaktakhangit taima aulahimaaqlutik hivulliuqlutik talvuuna pittiarutingnik taimalu qiniqhimaagluni tapkuninga ayungnautigiyauyut.

Tamaita havaktiit ikayugiaqaqtun pittiaqatigiikumik taimalu malikhautihimaitumik uqamaluktunut allanik tuhaayamingnikluuniit.

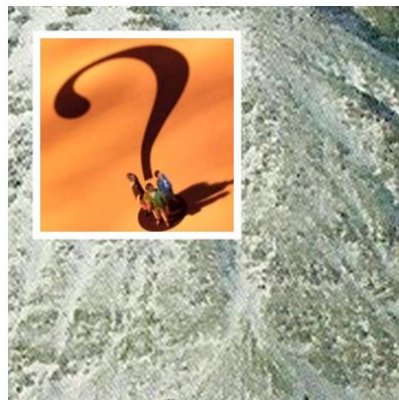
Tamna ihuaruhungituq ihuaqhaitjutikhaq hanaqitjutikhaq taimaangituq talvuuna ihumaliuyagiikhimayunikkut. Tamna tuklia ministra piqaqtitiniaqtuq hanaqitjutikhaqnik taima aulayut talvani ikayuutigiyaaangat ilauhimaagtunut taimalu havakvik tamangnik taima hivumuugiangat.

5. APIGIYAUNGINAQTUN

Havaktinut:

Qanuriliukniaqunga akuktauguma uumilruqhailiqiyunut?

Qiviaqtailugu. Taima namagigungni taimalu qayangnaigigungni taimailugiangat, ilitugipkaklugu inuk hulilukaaktaingit ihuagingitait ilingnut taimailuufaaktaililugit. Namagingitkuvit uqaqqatigiyaangat ilikkut, uqallautilugu allanut ikayugiaqaqtunut – atanguyaingit, HIO-kut, havaktuliqiyikkut tutqihaiyi, havaktuliqiyut ilagiiktun tukimuaqtit, taimaluuniit humiliqaak havaktinut ilaugiaqaqtunik, Avaliingangitutin!

Uqaqqatigivaktaga tamna inuk talvuuna hulilukaaktainik kihimi uqallaktun nangukafuktagin uqallakhutiklu mihigitaatqailiyauyunga. Amiitpalaagungnaghiunga?

Taima inuk hulilukaaktuq taima uumilguqhaiyuq taimaangituq. Taima mihiguvit ihuinaaqtauliktutin, manigutiyauguvitlu ihuagungitkuvitluuniit allat uqallakhimayait hulilukaaktaingitluuniit ilingnut, apigigiaqaqtakkut taimailiuktailutik – taimalu nallatiaqtukhat.

Taima atanguyaq uumilguqhailirumik uvamnut?

Havaktiit pigiaqaaktun pittiarutingnik tamainin tamaat inungnik havakvingmilu – atanguyaininlu. Taima akuktauguvit talvuuna, uqaqqatigilugit HIO-ngit, Havaktulqiyikkut Tutqihaiyi, Havaktiit Ilaqatigiiknikkut Uqautjiyi, Havaktinutlu munaqtiuyuq ilauyukhanik humiliqaak itunik.

Qanuq havagiaqaqtunga uumilguqhaiyunik tuhaqtitiyaangat?

Uqallautilugit inuit kituliqaak titragiikhimayut qullani ihuaguhungitangnik.

Qanugitmangat allatjutikhat ilitagiyauhimangitun ilitagiyauhimayutlu ihuaqhaitjutikhat?

Ilitagiyauhimangituq ihuaqhaitjutikhaq ikayuutigivaktuq ilauyunut ilitugiyaangat tamangnik hulilukaaktaingit taimalu havakhimaaqlugu tamna hulilukaarutaingit taima aulaliqtuq talvuuna uumilguqhainikkut ihuagiyaungituq, taima inuk kituliqaak itqumangitumik uqallakhiayuq. Ilitagiyauhimayuq ihuaqhaitjutikhat talvuuna aulahimayut naunaitun hulilukaaqtauhimayut talvuuna qiniqhiatjutikkut, taimalu ihumaliuknikkut qanuritmangatigut, taimalu anullautitjutingnik atuqtauyukhauyunik.

Ilitagiyangitun ihuaqhaitjutikhat kayumitqiaq qangutinaitumik ihuaqhaitjutikhaq. Taima kihiani ihuangituq ayungnautivalaaqhimayunik ihuagiyaungitunik, taima uumilguqhailiqiyunut, taimaluuniit qullirutiqangitunik akhuurutiqangitunik tamangnin ilauhimaagtunik talvuuna.

5. APIGIYAUNGINAQTUN

Qanuritan pitjutikhatka ihuagiyaungitamingnik?

Havaktiit kituliqaak pitjutikhaqaqtun ihuigiyaugumik uumilguqhailiqiyunut naunaitumik, taima iighihukhimaitumik akuktuiyaangat taimalu piqagiaqaqtun munaqtikhamnik namagiyamingnik (taima ilaungituq talvunga ihuagiyaungitamingnik). Ihuagiyaungitun pitjutiaqaqtunlu tuniyaangat naunaiyagiikhimayunik naunaitkutingnik ikayuutigiyaaangat ihuagiyaungitainik, pigiaqaqtun aatjiliukhimayunik qiniqhiayit iniqhimayuq titiraqtainik taimalu uqaqtauyukhat hivuningatigut talvuuna ihuagiyaungitainik.

Ighiunga ihuagiyaugiyamingnik ilitugipkaguma, inuit tamaita havagvingmi ilihimaniaqtun.

Pitjutigiaqaqtutin ihuagiyaungitamingnik itqumalutinlu hiamitiqtaulimaituq.

Tamaita ilauhimaqaqtun ilaugiaqaqtun talvuuna uumilguqhailiqiyunik hiamitiqtukhaungitun – atanguyat, HIO-ngit, Havaktulqiyikkut Tutkiqhaiyi, Havaktiit Ilaqatigiiknikkut Uqautjiyi, Havaktinutlu munaqtiyuq ilauyukhanik humilkaak aulahimayutlu, tuklia ministat, ihuagiyaungituqlu, akuktauhimayuqlu, tautukhimayunutlu. Inuk kituliqaak hiamitiqtuigumik akuktauniaqtun anullautikhaqnik.

Tamna inuk ihuagiyaungitaga tuqufitailiguma manigutikhaqni aulahimaaguma. Huligiaqaqtunga?

Havaktiit pitjutiaqaqtun havagiaqaqtunlu uumilguqhailiqiyunut ihuagiyaungitamingnik taima iighihimaitumik talvuuna tuqufittunik akiniarutingnikluuniit. Aulakpan imaaqtun ilingnut, uqallautilugu allanut - atanguyangnut, HIO-ngit, Havaktulqiyikkut Tutkiqhaiyi, Havaktiit Ilaqatigiiknikkut Uqautjiyi, Havaktinutlu munaqtiyuq ilauyukhanik humilkaak aulahimayuq. Taima tuqufitauguvit taima ningaqaunianikkut ilitugipkaktauyukhaq Palihimanutlu. Akiniaqnr qiviagiyaayukhaungituq manigutikhaq havakvingni maligakhanut, taima anullautiyauniaqtuq taimaqaqtalunilu havaamingni.

Tamna inuk uumilguqhaiyanga anullautiyauniaqa?

Taima uumilguqhaiyut ihuagiyaungituq ikayuutiqaqqan talvuuna qiniqhiatjutikkut aulahimakpan, anullautikhat aulaniaqtun. Ihuagiyaungitunik pitjutiaqaqtun ilitugipakaktaugiaqaqtun talvuuna akuktauhimayuq anullautiyauniaqtuq kihimi, talvuuna hiamitiqtukhaungitunik, uqallaktaulimaitun qanuq anullautiyauniaqtuq.

Taimaatauq inuk uumilguqhaiyanga havangitkumik talvuuna Nunavut Kavamanmi?

Taim akuktauguvit uumilguqhaitjutingnik havakvingni, qanurlikiak inuknit kituliqaakluuniit, uqallautilugu atanguyat, HIO-ngit, Havaktulqiyikkut Tutkiqhaiyi, Havaktiit Ilaqatigiiknikkut Uqautjiyi, Havaktinutlu munaqtiyuq ilauyukhanik humilkaak aulahimayuq, Taima hanaqitjutikhangat aulatjutiaqaqtun hulilukaarutikhangit aatjikiiniagungnaqhiyut, kihimi Nunavut Kavamanga havakhimaqaqtaingit ihuaqhaitjutikhaq aulangitun talvuuna.

Qanuriliugiaqaqtunga ningaqauguma tuqufitaugumaluuniit havakvingmi?

Qanurliqaak ilauqaqtun ihuinaqtun hulilukaarutiit, ningaqaunikkut tuqufitainirlu itqumayut taimalu ilitugipkaktauyukhauyut qillaminuq Palihimanut.

5. APIGIYAUNGINAQTUN

Qanuriliugiaqaqtunga takuguma havakvingmi uumilguqhaiyunik?

Taimailiugiaqaqtutin, uqallaklutin ilitugipkaklugit ihuagingitan. Namagingitkuvin uqallagiangat talvainaqmi, uqaqqatigilugu tamna inuk pittiaqtaungituq ikayuutikhaqniklu aituqlugit. Ilitugipkaklugit inuqaqtun tatqaani ikayugiaqaqtun.

Taima havaqatigiyaga aulatitingitpan ihuagiyaungitamingnik?

Ihuatqiak aitugiaqaqtan ikayuutikhaqnik havaqatigiyangnut ilitugihimalutin ikayuutiqaaktuq tatqaani. Hivayaqlugit HIO-ngit piomaguvit uqautjiukhanik talvuuna ihuatqiamik hanaqitjutikhaknik.

Havaqatigiyaga akugumi uvamnut uumilguqhainikkut talvuuna nangutinikkut taima katimatilunuk. Qanuq uumilguqhainiaqa tamaita katimaqatigiyavut iglarumik?

Inuk kituliqaak uqallakumi ilingnut ihuaguhungitun hulilukaakhimayangnik, munagiyakhagiyat ihumagilugit ihumagiyainik. Inuit kituliqaak allatqiinik inutjutiqaqumik aulatjutigiyainik taima inuuhiminut itqumagiyainik, pitquhingitlu nanminigiyaingitlu atuqpaktainik.

Ilaani inuit iglalikpaktun kannguhukaangamik taima uqagiangat ayungnautivakaangamitku uqallagiangat ihuaguhungitkaangamik. Ihumaliuktainahuaqluhi malikhautikhaqnik – ihumagilugit kihimi ayungnautiginiyaqtaat hulilukaaktaingit allanut. Taima inuk uqallakumi ilingnut ihuaguhungitkumikluuniit uqaqhimayaptingnik hulilukaaqtatinluuniit upigiyakhaliktit.

Akuktauvaktunga uumilguqhainikkut. Qanuriliugiaqaqtunga?

Upigilugu. Ilituginahuaqlutin qanuq alla inuk ayukhaqtitan ihuagiyaungitamingniklu. Hulilukaagutiit nutqaqtilugu qillaminuaq. Ihumaguvit ihuagiyaungituq aulakpan kangikhitaungituq, apigilugu atanguyat, HIO-ngit, Havaktulqiyikkut Tutkiqhaiyi, Havaktiit Ilaqatigiiknikkut Uqautjiyi, Havaktinutlu munaqtiyuq ilauyukhanik humiliqaak aalayuni talvuuna naunairutingnik ikayuutikhaqniklu ikayuutigiyangang ihuaqhaitjutikhaqnik.

Qanuritmangangit pitjutigiyatka taima akuktautilutin talvuuna uumilguqhainikkut ihuagiyaungitun?

Pitjutiqaqtukhauyutin taima ilihimalutin qanuritmangat ihuagiyaungituq qinikhialutinlu uqaudjiyukhanik ikayuktukhaniklu kiuyaangat talvunga ihuagiyaungitunut, tuniyaangat naunairutingnik ilingnin ihumagiyamingnin taimalu ilauqaaklutin allanik inukmik ihumagiyamnik taima ilaungituq talvuuna mikhaatigut. Pitjutiqaqtutin hiamitiqtukhaungitunik. Ilitugiyaangat pitjutigiyangnik munagitjutikhaniklu aulayut talvuuna Uumilguqhainaitumik havakvigiyami Maligakhanut naunaitkunmi iluani 1010mi 1018milu talvani Havaktulqiyikkut Mapiraangani.

Qanuriliukniaqa uumilguqhainikkut ihuagiyaungituq aulagumi uvamnut naunaiqniaqa? Ilitugiyaunialiaqa ai?

Tamna qiniqhiatjut naunaitqan huliluqaaktangnik uumilguqhainir, anullautiyauniaqtutin. Tamna inuk ihuiguhuktuq uqaudjiniyaqtuq talvuuna ihumaliuyagiikhimayunik uqaqtauniaqtuqlu anullautiginiyaqtan. Tamaita ilauhimaqaqtun hiamitiqtukhaungitun uqaqtakhagingitangitlu allanut ilaungitun talvuuna ihuaqhailiqinikkut aulatjutigiyauyuni.

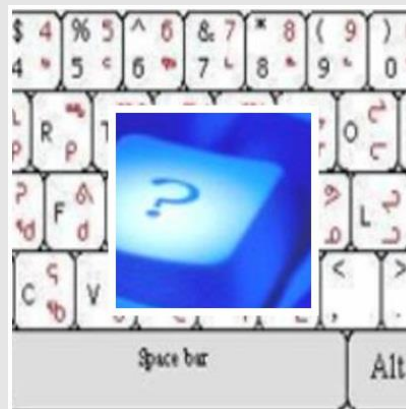

5. APIGIYAUNGINAQTUN

Atanguyangnut:

Qanuriliugiaqaqtunga taima havakti uqautiguma uvamnut uumilguqhaiyauyut?

Upigilugit. Pinahuaqlutin naunairutingnik pigiaqaqtangnik apigilugitlu qanuq aulayumayut. Uuniutilugit pitjutigiyangit talvuuna ataani Uumilguqhainaittumik havakvigiyami Maligakhanut naunaitkunmi iluani 1010mi 1018milu talvani Havaktuliyiyikkut Mapiraangani. Upatqulugit tapkuninga HIO-nut, havaktuliyiyikkut tutqikhaiyunut, havaktinutlu ikayuktiyunut ilauhimaagtunik taima ihuaqtumik ihuiguyautjutigiyainik taima ihivriuqtauyaangat. Quviaguhungnaigumik talvuuna akuktaugamik uqaudjiutiqagiaqaqtun uniutilugit upautigiaqaqtun Havaktiit Ilaqaqtunutlu Ikayuktiyut Pitjutinut.

Uqaqqatigigiaqaaktaga aipa inuk?

Hii, qillaminuaq ihuatqiyag. Atanguyautilutin, munagiyakhat ilitugitjutikhaqnik uumilguqhainikkut taima tuhahimaagtangnik. Nalluguvit aulahimaaglutin ilitugipkaaklugu atanguyat uqautilugulu HIO-ngit, havaktuliyiyikkut tutqikhaingit, havaktiitlu havaqatigiinikkut tutqikhaiyi ikayukgiangat.

Ihumaguma uumilguqhailiyiyunik havakvimni taimalu havaktiit uqallagumangitun. Qanuq anitiqtaaqtaga tamna ihumagiyaugiyat?

Taima amigaitunik ihumaluutiqaqungnaghiyuq huuq inuk hivumuuringitaa uumilguqhailiyitjutigivaktaat, taima atanguyautilutin akhuknaqtuq ilihimayaangat naunaitkaangat hulilukaaktamingnik taima iiqhimayaingit inuuhiqmi. Ihumaguvit ayungnautiqaaktun kihimi qanuq aulayaangat, hivayaqlugu HIO-ngit uqaudjiyauyaangat.

Taima ayungnaut havakvingni angivalaaqan taima atauhiinaqnik malrunnikluuniit inungnik. Qanuq ilitugipkagiaqaqtaga naunaituq ihumaalutigiyauyuq?

Atanguyat havaakhagiaqaqtun hivulliqtinikkut talvuuna ilitugiyaangat naunaitun ihumaalutikhat havagiaqaqtaingit. Una ilauqaqtun aulahimaagtutilugit pittiaagutingnik havakvingni uqautikhangitlu hanahimayut ilitagiyaangat ihuaqhaitjutikhaqnik ihumaluutikhaqniklu talvani iluani havakvingmi.

5. APIGIYAUNGINAQTUN

Qanugitmangat allatjutikhat ilitagiyauhimangitun ilitagiyauhimayutlu ihuaqhaitjutikhat?

Ilitagiyauhimangituaq ihuaqhaitjutikhaq ikayuutigivaktuq ilaayunut ilitugiyaangat tamangnik hulilukaaktaingit taimalu havakhimaaqlugu tamna hulilukaarutaingit taima aulaliqtuq talvuuna uumilguqhainikkut ihuagiyaungituaq, taima inuk kituliqaak itqumangitumik uqallakhiayuq. Ilitagiyauhimayuaq ihuaqhaitjutikhat talvuuna aulahimayut naunaitun hulilukaaqtauhimayut talvuuna qiniqhiatjutikkut, taimalu ihumaliuknikkut qanuritmangatigut, taimalu anullautitjutingnik atuqtauyukhauyunik.

Ilitagiyaungitun ihuaqhaitjutikhat kayumitqiaq qangutinaitumik ihuaqhaitjutikhaq. Taima kihiani ihuangituaq ayungnautivalaaqhimayunik ihuagiyaungitunik, taima uumilguqhailiqiyunut, taimaluuniit qullirutiqangitunik akhuurutiaqatunik tamangnin ilauhimaagtunik talvuuna.

Qanuriliugiaqaqtunga taima aulalikpan ihuagiyaungitunik?

Taima ilaulualimaitutin ihuaghaitjutikhangit aulaliktilunik, taima atanguyautilitun havaagiyat aulahimaagiangat munagiyaangat aulaliliktuaq talvani havagvingni, hiamitiqtuilugulu nutqaqtitilugitlu uqamaluktunik talvuuna uqamaliktunutluuniit allanut.

Uqagagiaqaqtunga taima uumilguqhailiqinikkut aulatjutingnik taima ihuagiyaungituaq aulagiikhimaliqan?

Hiamitiqtukhaungitun naunairutiqaqtuaq taima uqaqtakhaungitun ihuagiyaungituaq allanut ilauhimaangitunut. Namainaqtuq – atuquyaunginaqtuqlu – uqaqqatigiyaangat ilauhimaagtunut taima ihuagiyaungituaq aulagiikhimaliqan. Taima hivinikhanga piyaangat ihuaqhaitjutikhaqnik ikaaknikkut iluani havaqatigiittiaqhimalugulu ihuanngitkaluaqhuni.

Ilauhimaagtun talvuuna aviktuqtauhimaniaqat taima qinikhimaagtulunik?

Aulahimaagtuaq talvuuna akuknikkut. Tamna HIO-kut aulatitiniyaqtuaq atuqtakhanut talvunga tuklia ministamun talvuuna uumilguqhainikkut.

Uqallaktauniaqtunga kingulikmik ihumaliukhimayumik? Anullautikhaqnikkut?

Atanguyat aituqtauniaqtun naunaitunik naunairutingnik taima aulatjutikhatikhangnik havakviani.

Qanuq hivumuqniaaliqita taima ihuagiyaautjut inigiikhimalikqan?

Atanguyat havakhimaaqtukhat akhuqnaqtun pittiaqnikkut taimalu angmaumatquplugit tuhatjutikhat taima qiniqhimaagtulunik naunaitkutingnik aulahimaagtun ihuaqhiyaungitunluuniit ayungnautigiyangit.

Hunauyut pitjutikhatka atanguyautilunga akuktauhimayunga uumilguqhainikkut?

Taima kiutjutautilunga uumilguqhailiqinikkut ihuagiyaungitunin, pitjutiqaqtutin ilihimayaangat qanurituq ihuagiyaungituaq, qiniqhiyaangat uqaudjiukhanik ikayuktikhaniklu kiuyaangat talvuuna ihuagiyaungitunut, tuniyaangat naunairutingnik ilingnin tapkunungalu ilautquyahimayunutlu. Pitjutiqaqtutin hiamitiqtukhaungitunik.

6. UUKTUTIKAFFUIT ATUQTAUNIAQTUNIK

Unipkannuat Ilitjutikhat 1mi:

Mike G-nguq aihimainaqtunik munaqtiuyuq taimalu iqatigiikhimaaqpaktuq inungnik ikayuktikhailiuktunik taima malruunguyut aihimainaqtunik munaqtiuyutlu. Talvuuna malrunnik ukiunik namaktumik havaqatigivakta atanguyanga kihimi aipanga atanguyangalu nunalaani angirutiqangitnamik talvuuna ikayuktiyukhanik havaaqhaqnut taima havakhimaanginaqtaanik. Taima atanguyam inuuhia allanguktuq talvanganin. Taima ilaganaiqtuyaaqhimaanginaqhuni, ikayuinaqhuni, tunihimaanginaqhunilu aatjikiiktunik munagitjutikhaqnik aihimainaqtunik, umigiinalikta havaktaingit. Ilihimaguyaluaq ihuitumik havakhimaanginaqtun havaqatigiyaingit taima uqaqtaungitun taima katimatilunik taima tulliiqhuni ilaulikman munagivakami ayungnautiqaqatunik allanik akuktauvaktuq anginirmik taimalu uqamaluktauvakhuni atanguyangminin havaqatigiyaingit ilautilunik. Taima pingahuiqtukhuni taimaitumik akuktauvaktuq tapkuninga hivunganin havaqatigiyaingit, atauhiq havaqatigiya aihimainaqtunik munaqtiuyut uqaqatigiya takunaitumi taima uqallautiplugu allat aipaik havaqatigiya it ilihimaguyut taima ihuangitumik akuktaunginaliktuq. Una anginirmik ikayuutigiya it ihumaluinaliraluagami taimaarumainaligaluaramiuk havaani.

Uqaqtakhangit:

Mike G-nguq upautiyakha atanguyanga namagigumiuk taimailiulirumi uqallautilugu ihumagiyamingnik huuq taimailiuliktuq taimattauq qanuq inuuhirmini ayungnautigiliktaa. Taima ayungnaut ihuaqhaqtaulimaiqa Mike G namagingitkumiukluuniit upautiyaangat atanguyangni taima qillaminuaq upautigiyakhait HIO-nut, havaktuliyiqyikkut tutqikhaiyunut, havaktinutlu ikayuktiyunut ilauhimaqtun uqallautilugit hulilukaalikun taimalu ayungnautigiinaliktaa.

Unipkannuat Ilitjutikhat 2:

Sue S-nguq nipaitunuamik havatjagiplunilu. Havaqatigiya it quviagivaktaat havatjagikami qunnguyunganginaqmanlu. Sue nuutaamik atanguyanguyaqaliktuq, hivuatigut namainaqtugaluaq ayuittiaqhimayuqlu kihimi ihuangitumik akuknahaqpakta. Sue ihumalakalaktuq, mikiyuqlu nunalaani, taimalu ihumalulikhunit aipanga pirurinalikta. Sue ihumaluinalikhuni hivayainalikhunilu aanniaqhimayuq, taimaatauq atanguyanga ihuitumik akufaagamiuk Sue qillaminuaq anniyuq havaamingni qiapluni. Taima havagiaqtugungnaikhuni kiuyungnaiqhugulu atanguyanga hivayaqtainik taimaqtitauhimayuq upautiyungnaigamiuk havaanga.

6. UUKTUTIKAFFUIT ATUQTAUNIAQTUNIK

Uqaqtakhangit:

Sue S-nguq piqaqtukhaugaluq naunairutingnik inigiikhimayunik taima ilihimayaangat pitjutigiyaingit. Sue S-nguq ilihimayukhaq taima tuhaqtitikhaliqtuq, qiniqtauyaangat ihuaqhaitjutikhaqnik atuqtakhauyunik aulayukhaq talvuuna uumilguqhainikkut aulatjutingnik taima hiamitiqtaulimaitun. Sue -nguq aituqtauyukhaugaluq inikhavikhamik taimalu piyaangatlu ayungnaitumik pitjutikhaqnik talvuuna Havaktinut Uqautjiyut havaaqhaqnik taimaluuniit allanik hanaqitjutikhaqnik taima naglikhaakvigivaktainik taimalu piffaagiangat havakhimaagiangatlu ayungnaitumik havaagumiyamingnik.

7. UUMILGUQHAINAITTUMIK HAVAKVIGIYAMI MALIKHAUTIKHAT QANURILIUGIANGAT

8. NUNAVUT KAVAMANGA HANAQITJUTIKHANGIT HIVAYAGIAQAQKANGITLU

HIO-ngit Havaktuliqiyikkut Tutqikhaiyiit hivayagiaqaqtaat talvuuna havakviangani qullirutikkut.

Ikayuutiginiaqtun naunairutingni talvuuna uumilguqhailiqinikkut havakvingmilu ayungnautingni ihuaqhaitjutikhat ikayukhimaagiangatlu iniqtiqtukhanik inigiikhimayut titiqat talvuuna ihuagiyaungitunut.

Havaktiit Ilauqatigiingit tuhaqtitiliqiyiit hivayagiaqaqtaat talvani:

Havaktiit Ilauqatigiingit Havaangit Ihivriuqtiuyut Havakviangit
Kiinauyaliqiyikkut
Atanguyaqaqvingmi (Trigram Iglupautimi #903)
Titiqiqivia Qiuquta 1000
Iqaluit, NU
X0A 0H0

Hivayauta: (867) 975-6265 Kayumiktukut: (867) 975-6241 Akiiktukut: 1-888-668-9993

Ikayuutiginiaqtun naunairutingni talvuuna uumilguqhailiqinikkut havakvingmilu ayungnautingni ihuaqhaitjutikhat ikayukhimaagiangatlu iniqtiqtukhanik inigiikhimayut titiqat talvuuna ihuagiyaungitunut.

Atanguyaqaq, Havakvingni Inuuhiringatigut, Qayangnaitkutikkut, Inuuhirittianikkutlu

Hivayaqtaugiaqaqtuq talvuuna qullani nampatigut talvaniluuniit Hivayautami: (867) 975-6237.

Tugiaqaqtun ilihairutikhanik naunairutingnik aulatitlugulu ilihaiyukhanik ilauqatigiiqatigilugit havakviit havakviitlu allat, humilikaqaq aulayut Ikayuktiuyut Havaktunik.

8. NUNAVUT KAVAMANGA HANAQITJUTIKHANGIT HIVAYAGIAQAAKTANGITLU

Havaktunik Ikayuktiuyut ilautquyauyut hivayaqtaugiaqaqtun talvuuna Havaktunik Ikayuktiuyut afisiani uvani:

Nunavut Havaktunik Ikayuktiuyut
Iqaluit Atanguyait Afisiani
(Igluqpautim nampanga 165, Union Door)
Titiiqivvia Qiuquta 869
Iqaluit NU
X0A 0H0

Hivayauta: (867) 979 4209
Kayumiktukut: (867) 979 4522
Akiiktukut: 1-877 243 4424

Nunavut Havaktunik Ikayuktiuyut
Kitikmeot Aviktungnirmi Afisiani
Titiiqivvia Qiuquta 2230
Iqaluktuutiak, NU
X0C 0C0

Hivayauta: (867) 983 3095
Kayumiktukut: (867) 983 3401
Akiiktukut: 1-866 983 3095

Nunavut Teachers Association
Titiiqivvia Qiuquta 2458, Iqaluit, X0A 0H0

Hivayauta: (867) 979-0750 Kayumiktukut: (867) 979-0780

Ikayuutiginiyaqtun naunairutingni talvuuna uumilguqhailiqinikkut havakvingmilu ayungnautingni ihuaqhaitjutikhat ikayukhimaagiangatlu iniqtiqtukhanik inigiikhimayut titiqat talvuuna ihuagiyaungitunut.

Havaktiit Ilaqaqtunutlu Ikayuktiuyut

Akiiktukut: 1-800-663-1142

Ikayugiaqaqtun uqaudjiuhanik pitjutikhaqnik; ilauqaqtun – munaginikkut ayungnautigiyangnik qilamiurutigiyatlu, munaginikkutlu ayuknautigiyangnik ayugikhimayainik, taimalu nalvaaqhiniirlu ihuaqhaitjutikhaqnik ilaqaqtunik ihumaaluutigiyainik. Numiktiqtukhanik pigiaqaqtutin talvuuna hitamauyunik ilitariyauhimayut uqaqhikkut

Taima Havaktuliyiikkut Pitjutikhangit ihuagiyaungitun hivayagiaqaqtun talvunga:

Nunavunmi Inungnut Pitqutigiyauyunik ihuaqhaiyiit
Titiiqivvia Qiuquta 15
Salliq, NU
X0C 0C0

Akiiktukut: 1-866-413-6478 Kayumiktukut: (867) 925-8453

Qaritauyakkut titiraqvia: nunavuthumanrights@gov.nu.ca

Una titiraq ilauqaqhimayuq iluani-maligaliqitjut ilauqatigiiknikkut ilaqatigiikhutiklu titiqanik havaktauhimayut talvani Uumilguqhailiqiyunik Pitainahuaqnikkut Afisiani, Kavamangat Yukonmi, Nunalaani Ikayuktiuyut Kamisinami, Maligakhanut, Pangnaiyaiyiit Tuhaqtitiliqiyivingmi Havakviani©2008mi.